

отримати можливий вплив антропогенного забруднення на склад ґрунтів, особливо через накопичення токсичних речовин у крупнопилуючих фракціях.

Подальші дослідження повинні зосереджуватися на вивчених довгострокових змінах у ґрунтовій структурі та впливі різних видів дерев на екосистему міських парків. Це дозволить розробити більш ефективні стратегії управління парковими територіями та їх екологічної стійкості.

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО КУРСУ

*Тесленко К.А., здобувач другого рівня вищої освіти,
Анісімова С.В., к.г.н., доц.,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
м. Харків, Україна
svitlanaanisimova@meta.ua*

За час повномасштабної війни наша країна зазнала значних руйнувань, як в економічному і соціальному секторах, так і природного середовища. Оцінити збитки є складним завданням та викликом. Тож Європейський Зелений Курс (ЄЗК) має стати основою для післявоєнної відбудови України.

Європейський зелений курс (ЄЗК) є складовою частиною стратегії європейської комісії економічного зростання (The European Green Deal), представленої в 2019 році головою комісії Урсулою фон дер Ляєн.

Стратегія передбачає зміну моделі розвитку європейського континенту у бік кращої гармонії з навколишнім середовищем. Європейський «зелений» курс є дорожньою картою перетворення Європи до 2050 року на перший кліматично нейтральний континент.

Green Deal передбачає декарбонізацію економіки, тобто перехід індустрії, енергетики та транспорту в країнах ЄС на технології, які унеможливають викиди парникових газів в атмосферу — у розмірах, що перевершують їх природне поглинання рослинами та океанами.

У Green Deal спроектовані проміжні (до 2030 року) та довгострокові (до 2050 року) плани дій у дев'яти галузях – від сільського господарства та будівництва до створення екологічних промислових циклів та «зеленої» енергетики.

Завдання більш ніж амбітні: скорочення до 2030 року сукупних вуглецевих викидів ЄС на 55% від рівня 1990 року; скорочення викидів транспорту на 90% , реновація 35 млн енергоємних будівель до 2050 року та виробництво 10 млн. тон водню до 2030 року тощо.

Передбачається, що Європейський зелений курс перетворить ЄС на сучасну, ресурсоефективну та конкурентоспроможну економіку, забезпечуючи:

- відсутність нетто-викидів парникових газів до 2050 року;
- економічне зростання не пов'язане з використанням ресурсів;
- щоб жодна особа і жодне місце «не залишилися позаду» [1].

Пакет дій включає пов'язані між собою положення стосовно попередження змін клімату, охорони навколишнього середовища, екологічно дружнього розвитку енергетики, транспорту, промисловості, сільського господарства і сталого фінансування. Зупинімось на деяких з них:

А. Пакет Fit for 55 - кліматичний пакет, який включає широкий і взаємопов'язаний набір законодавчих інструментів «для досягнення цілей, узгоджених у Європейському кліматичному законі, і докорінно трансформує економіку та суспільство для справедливого, зеленого та процвітаючого майбутнього» [2].

План включає вісім змін чинного законодавства та п'ять абсолютно нових пропозицій. Ключовими для автомобільних заходів є:

- система торгівлі квотами на викид (ETS): встановлює ціну на вуглець і знижує межу викидів для певних секторів економіки;
- норми розподілу зусиль (ESR): встановлюють конкретні цілі зі скорочення викидів для кожної держави-члена на основі їх валового внутрішнього продукту (ВВП) на душу населення;
- переглянута Директива щодо відновлюваних джерел енергії (RED): встановлює підвищену мету – виробляти 40% енергії з відновлюваних джерел лише до 2030 року;
- більш суворі стандарти викидів CO₂ для автомобілів і фургонів: викладається план зниження середніх викидів нових автомобілів до 55% з 2030 року і до 100% з 2035 року (на основі рівнів 2021 року). Іншими словами, усі нові автомобілі, зареєстровані у 2035 році, не повинні мати викидів;
- механізм регулювання вуглецевих кордонів: встановлює ціну на вуглець для імпорту певних продуктів, забезпечуючи, щоб скорочення викидів ЄС сприяло глобальному скороченню викидів, а не виштовхувало вуглецеве виробництво за межі континенту.

Б. Європейський кліматичний закон – це регламент, який встановлює засади досягнення кліматичної нейтральності ЄС та вносить зміни до деяких законодавчих актів. Він законодавчо закріплює мету щодо досягнення кліматичної нейтральності до 2050 року шляхом поступового та незворотного скорочення викидів парникових газів та збільшення їх видалення природними та іншими поглиначами. Регламент чітко зазначає зв'язок із Паризькою угодою як щодо скорочення викидів, так і щодо глобальної цілі з адаптації до зміни клімату (англ., EU strategy on adaptation to climate change), щоб до 2050 року стати не лише першим кліматично нейтральним континентом, але й стійким до змін клімату.

В. Стратегія біорізноманіття ЄС до 2030 року (англ., EU biodiversity strategy for 2030) і Лісова стратегія та вирубки лісів (англ., Forest strategy and deforestation) спрямовані на те, щоб допомогти відновити біорізноманіття Європи до 2030 року. Заходи, викладені у стратегії, включають:

- розширення природоохоронних територій в Європі (як на суші так і в морі);
- відновлення деградованих екосистем шляхом зменшення використання та шкідливості пестицидів;
- сприяння сталому управлінню лісовими ресурсами; надання фінансових стимулів для власників лісів, або уповноважених ними осіб щодо впровадження екологічно чистих практик;
- збільшення розміру (площі) та покращення біорізноманіття лісів;
- збільшення обсягів фінансування заходів та кращий моніторинг прогресу.

Г. Стратегія From Farm to Fork (F2F), або «від ферми до виделки», є однією з ключових складових Європейської зеленої угоди. Стратегія F2F спрямована на те, щоб продовольчі системи країн-членів ЄС ставали більш прозорими, екологічно чистими та корисними для здоров'я споживачів.

Стратегія допоможе фермерам ЄС досягти мети відведення 25 % сільськогосподарських угідь під органічне землеробство, а також до 2030 року значно розширити органічну аквакультуру. Водночас нові запропоновані правила щодо хімічних пестицидів скоротять використання пестицидів, зменшать вплив продовольчої системи ЄС на навколишнє середовище, захистять здоров'я та добробут громадян і сільськогосподарських працівників та допоможуть пом'якшити економічні втрати, викликані погіршенням стану ґрунтів і втратами запилювачів, спричиненими пестицидами.

Окрім того, в контексті ЄЗК, а також у відповідь на труднощі та збої на світовому енергетичному ринку, спричинені вторгненням росії в Україну, Європейська Комісія впровадила свій план REPowerEU, який був запущений у травні 2022 року, а також інші дії ЄС щодо вирішення енергетичної кризи. REPowerEU допомагає ЄС: економити енергію, виробляти чисту енергію, диверсифікувати постачання енергії. Основні досягнення полягають у наступному:

- зменшення залежності від російського викопного палива;
- заощадження майже 20 % споживання енергоресурсів; запровадження обмеження цін на газ та глобальне обмеження цін на нафту;
- подвоєння розгортання відновлюваних джерел енергії.

Офіційно Україна ще не приєдналася до ЄЗК, але заявила про намір брати участь у його реалізації ще до набуття статусу держави-кандидата на вступ до ЄС. Країна постійно консультується зі своїми партнерами з ЄС щодо повної інтеграції в реалізацію Green Deal, «і вже робить практичні кроки на рівні діалогу між Україною та ЄС із синхронізації політики і законодавства

з цілями ЄЗК». Діалог на високому рівні з цього питання було розпочато в лютому 2021 року [3].

Послідовне і цілеспрямоване впровадження Європейського зеленого курсу відкриває для України стратегічну перспективу: перетворити кліматичні та екологічні виклики на можливості в усіх сферах політики та здійснити зелений перехід. Для українського бізнесу реалізація ЄЗК – це, в першу чергу, стандарти, які визначають напрямки його подальшої трансформації на шляху до сталого майбутнього: створення конкурентоспроможної продукції та послуг, формування сприятливого інвестиційного клімату, досягнення високого рівня корпоративної безпеки та забезпечення рівноправної конкуренції, враховуючи інтереси усіх зацікавлених сторін.

Перелік посилань:

1. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2019%3A640%3AFIN>
2. <https://www.sneci.com/ru/blog/kak-klimaticheskij-paket-es-fit-for-55-povlijaet-na-avtomobilnuju-promyshlennost/>
3. Андрусевич Н. Синхронізація політики з Європейським зеленим курсом. URL: http://www.ier.com.ua/files/Projects/2023/Report_Integration_2023_ua.pdf

ЗАХОДИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РАДІАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ПРИ ВИКОНАННІ ПРОЄКТУ КАПІТАЛЬНОГО РЕМОНТУ АВТОДОРОЖНЬОГО МОСТУ

*Тетера В.С., асистент, Бугаєвський С.О., проф., д.т.н.,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет,
м. Харків, Україна
bugaevskiysa@gmail.com
vl1470@ukr.net*

Радіаційна безпека об'єкту та прилеглої до нього території забезпечується за рахунок [1]:

- якості проєкту радіаційного об'єкту;
- обґрунтованого вибору району та майданчика для розміщення радіаційного об'єкту;
- фізичного захисту джерел радіоактивного випромінювання;
- зонування території навколо найнебезпечніших об'єктів та всередині них;
- умов експлуатації технологічних систем;

*Міжнародна науково-практична конференція за участю молодих науковців
«Галузеві проблеми екологічної безпеки – 2024»
24 жовтня 2024, Харків*